

Losser, 3 april 2026

Betreft: eindverslag en advies van informateur J.H.M. (Jon) Hermans-Vloedveld,
Verkenkende fase van het formatieproces

Aan de beoogde fractievoorzitters van de partijen in de gemeenteraad van Losser

Inleiding

De verkiezingen van 18 maart 2026 voor de gemeenteraad van Losser hebben geleid tot nieuwe politieke verhoudingen binnen de raad. Naar aanleiding van deze uitslag heeft op 24 maart 2026 een duidingsdebat plaatsgevonden, waarin de fracties hun visie konden geven op de verkiezingsuitslag en mogelijke samenwerkingsrichtingen. In dit debat is besloten om mij te verzoeken om te treden als informateur in de Verkenkende fase van het proces.

Opdracht

In mijn opdracht is verzocht om onderzoek te doen naar het vormen van een slagvaardig, herkenbaar en stabiel meerderheidscollege. Bovendien dient het te vormen college recht doen te doen aan de verkiezingsuitslag. Ter afronding van de verkenningsfase is mij gevraagd een openbaar verslag uit te brengen over de bevindingen en de fracties in de gemeenteraad te adviseren over het vervolgproces.

De opdracht geeft de vrijheid om mijn eigen aanpak te kiezen. Ter informatie is mij wel het 'Voorstel formatieproces' voorgelegd, zoals vastgesteld in het Presidium en ter kennis van de Losserse gemeenteraad gebracht. Dit voorstel heb ik in mijn aanpak betrokken.

Werkwijze/proces

Ik heb gekozen voor de volgende werkwijze:

- Ter voorbereiding heb ik een vergelijking gemaakt van de inhoudelijke overeenkomsten en verschillen van de verkiezingsprogramma's van de partijen.
- Om de uitslag van de voorbereiding in mijn overwegingen te kunnen betrekken, heb ik ook gekeken naar de rekenkundige winnaars en verliezers van de verkiezingen;
- Daarna heb ik een eerste ronde van individuele gesprekken gevoerd met alle in de gemeenteraad vertegenwoordigde fracties.
- Vervolgens heb ik enkele bilaterale gesprekken gehad met enkele fracties, om nauwkeuriger na te kunnen gaan of bereidheid tot samenwerking bestaat en onder welke voorwaarden.
- Daarna heeft een gesprek plaatsgevonden met de gezamenlijke fracties Burgerforum, CDA en VVD.

Tussentijds heb ik de burgemeester geïnformeerd over de stand van zaken en heb ik hem gelegenheid geboden advies uit te brengen. Van deze gelegenheid is gebruik gemaakt.

In de verschillende gesprekken heb ik de fracties onder andere naar de volgende onderwerpen gevraagd:

- de gewenste coalitie;
- de mate van detaillering en de vorm van het coalitieakkoord;
- de bereidheid om al dan niet deel te nemen aan een coalitie;

- belangrijke en urgente inhoudelijke thema's in de komende raadsperiode;
- op welke wijze de kaderstellende rol van de gemeenteraad kan worden versterkt. Of en hoe de lange termijnplanning daar aan kan bijdragen.

Sfeer

De sfeer in de door mij gevoerde gesprekken was goed. Fracties stelden zich constructief en verantwoordelijk op. Er vond reflectie plaats over opstelling en handelwijze van fracties in het verleden en lessen werden naar de toekomst toe getrokken. Partijen hadden en gaven energie. Vanaf het begin was het duidelijk dat alle partijen een bijdrage wilden leveren aan het collectieve belang van de gemeente Losser.

Conclusie

Uit de gesprekken trek ik de volgende conclusies:

- 1) De meerderheid van de afvaardigingen wenst te gaan werken aan een coalitie van Burgerforum, CDA en VVD.

Genoemde drie partijen hebben in de verkiezingen meer stemmen en/of zetels weten te bemachtigen dan tijdens de raadsverkiezingen van 2022. Een samenwerking tussen deze drie partijen kan bogen op een solide basis in de Losserse gemeenteraad (17 van de 19 zetels).

Tegelijkertijd vraagt dit aandacht. Alle partijen hebben in de gesprekken aangegeven dat zowel een sterke coalitie als oppositie nodig is voor een goede samenwerking in de raad. In een gezonde democratie is het essentieel dat opvattingen van de minderheid worden gehoord en ook bij besluitvorming worden betrokken. De grotere partijen voelen hier een extra verantwoordelijkheid ten opzichte van de kleinere fracties.

- 2) Het is gewenst dat de fracties in de raad reflecteren op het eigen en andermans handelen in en buiten de politieke arena, om daarmee de bestuurlijke verhoudingen binnen de gemeenteraad te revitaliseren.

In de afgelopen acht jaren hebben de fracties in de gemeenteraad in verschillende samenstellingen zowel in de coalitie als in de oppositie gezeten. De hoofdrolspelers van coalitievormingen in 2018 en 2022 hebben ook nu veelal nog zitting in de huidige gemeenteraad. Het is mij duidelijk geworden dat gedurende deze periode over en weer beelden zijn ontstaan. Het is verstandig om ervaringen over deze periode te benoemen en met elkaar te delen, zodat een start met nieuw elan kan worden gemaakt in de nieuwe periode. Alle raadsfracties hebben een verantwoordelijkheid en dienen hier een rol in te spelen.

- 3) Tijdens de gesprekken met de afvaardigingen kwam ook veelvuldig het onderwerp '(wijze van) politiek bedrijven' aan de orde. Het is niet mijn verantwoordelijkheid om mij in de rol van informateur een mening te vormen over de wijze waarop politiek zou moeten worden bedreven in de gemeente Losser. Binnen de democratische spelregels is dat aan de raadsfracties en -leden zelf. Het lijkt verstandig om daar periodiek, onder leiding van de voorzitter van de raad, aandacht aan te schenken.
Het succesvol omgaan met de grote inhoudelijke uitdagingen van deze tijd vraagt om een bestuurskrachtige gemeente Losser. Cruciale factoren hiervoor zijn onder andere: een krachtige raad, een stabiele coalitie en een goed lopend democratisch proces.

Voldoende bestuurskracht is dan ook een noodzakelijke voorwaarde voor een door alle afgevaardigden uitgesproken wens: een zelfstandige en zelfredzame gemeente Losser. Bestuurskracht vraagt van alle drie bestuursorganen een scherp beeld van de democratische uitgangspunten en spelregels en het hier ook naar handelen. Het is mijn overtuiging dat hier voor Losser 'winst' is te behalen. Daarbij is te denken aan: een grotere rolvastheid (kaderstellend, volksvertegenwoordigend en controlerend) voor raad en college (uitvoerend en voorbereiding raadsbesluiten), een duidelijk onderscheid tussen kaderstelling en uitvoering en transparante afspraken over de actieve informatieplicht van college en burgemeester richting gemeenteraad. Een door de raad vastgestelde richtlijn over de invulling van de 'actieve informatieplicht' kan bevorderen dat de raad tijdig en op de juiste wijze de informatie krijgt om zijn drie rollen in te kunnen vullen. Tegelijkertijd voorkomt dit dat de raad wordt 'overvoerd' met uitvoeringszaken. Terzijde merk ik op dat de site waarstaatjegemeente.nl van VNG Realisatie gebruikt kan worden voor het vergroten van de bestuurskracht.

- 4) De suggestie in de 'Memo formatieproces' om een lange termijnagenda (Lta) op te stellen (onderaan blz. 2, punt 1), ook gedragen door alle afvaardigingen, omarm ik graag. Dit instrument biedt coalitie- en oppositiefracties de mogelijkheid om onderwerpen aan te dragen die van belang zijn voor de toekomstige koers van de gemeente Losser. Het college van burgemeester en wethouders wordt verzocht om deze kaderstelling aan de hand van de Lta (thema en planning) voor te bereiden. Een levende Lta is voor de oppositie een van de mogelijkheden om haar rol te spelen.
- 5) In de gesprekken is aan de vijf fracties gevraagd welke inhoudelijke thema's zij belangrijk en urgent vinden in de komende periode. Deze inhoudelijke thema's zijn: ruimtelijke invulling (ook in regionaal perspectief), opvang vluchtelingen en integratie, sport/verenigingsleven/subsidiebeleid, energievoorziening, locatie afvalbrengpunt, Sociaal domein, woningbouwopgave, Aloysiuslocatie, financiële positie, uitvoeringskracht van het ambtelijk apparaat, agrarische sector (dreigende leegstand), ondernemen/bedrijventerreinen, centra van verschillende dorpen (voorzieningen), klimaat, klimaatadaptief bouwen.

Advisering

Naar aanleiding van het voorgaande doe ik de volgende aanbevelingen:

- a. Met de fracties Burgerforum, CDA en VVD de volgende fase (formatie) in te gaan (zie conclusie 1)
- b. Uit te spreken dat dit vervolgproces onder begeleiding van een formateur dient plaats te vinden en wie dit zou kunnen zijn.
- c. **Voorafgaande** aan de start van de formatie, met de drie deelnemende fracties uit de gemeenteraad het gesprek te voeren over de onderlinge verhoudingen. De aan te wijze formateur kan worden gevraagd daar een rol in te spelen (zie conclusie 2).
- d. In de inwerkperiode van de nieuwe raad kunnen de fracties in de gemeenteraad met elkaar het gesprek voeren over de verantwoordelijkheden van de raad, het college en de burgemeester en hoe zij zich hiertoe wensen te verhouden. Ook kan de raad scholing worden aangeboden om zijn 'hoofdschap' beter waar te kunnen maken (zie conclusie 3).
- e. De gemeenteraad dient richtlijnen te stellen op welke wijze hij de 'actieve informatieplicht' van het college ingevuld wenst te zien. Vooruitlopend, maar ook

aanvullend daarop, is het verstandig om periodiek tussen presidium en college te bespreken hoe de informatievoorziening in de praktijk verloopt en of daarmee wordt voldaan aan de informatiebehoefte van de gemeenteraad (zie conclusie 3).

- f. Parallel aan het formatieproces kan gewerkt worden aan een Lange termijnplanning van de raad. Gelet op het feit dat dit de bestuurskracht van de raad raakt, is denkbaar dat de voorzitter van de raad hier een rol in speelt (zie conclusie 4).
- g. In het vervolg van het formatieproces verder te werken aan de door de raadsfracties genoemde thema's. Om de ambitie te kunnen bepalen is inhoudelijke verdieping noodzakelijk.
- h. Dit openbare verslag en de advisering te bespreken in een openbare bijeenkomst.

Tenslotte

De presentatie van dit eindverslag markeert de afronding van de verkennende fase van het formatieproces. Ik ga er vanuit dat daarmee mijn opdracht is afgerond.

Het was een eer en een groot genoegen om aan de opdracht van de vijf Losserse partijen te werken. Voor een belangrijk deel heeft dat ook te maken met de constructieve houding van de partijen zelf. In een open atmosfeer zijn kansen, mogelijkheden en uitdagingen besproken. Ik wil alle fracties van de raad dan ook een groot compliment maken. Het is ook deze open houding die maakt dat ik optimistisch ben over het vervolg van dit formatieproces, maar ook over de komende raadsperiode.

Ik heb deze verkennende periode met liefde begeleid. Ik dank de vertegenwoordigers van de partijen en de burgemeester voor hun inbreng en de Griffie voor de ondersteuning.

J.H.M. (Jon) Hermans-Vloedveld